

SANDNESSJØEN

19. September 2016

Kristin Gustavsen

NORDLANDSMODELLEN

..... fra gode råd til handling!

FAGLIG RÅD

Kristin Gustavsen, byutvikling (leder)

Grete Hovelsrud, klima

Kirsti Hienn, bedrifts- og næringsutvikling

Øystein Parelus, utdanning

Jelena Budesa, integrering og frivillighet

Gustav Nielsen, transport

Jan Peter Rostrup Haugen, næring og eiendomsutvikling

Sekretær: Morten Selnes, Norconsult

SPEED-DATING

09:00 – 09:20	SORTLAND KOMMUNE / SORTLAND
09:20 – 09:40	RANA KOMMUNE / MO I RANA
09:50 – 10:10	ALSTAHAUG KOMMUNE / SANDNESSJØEN
10:10 – 10:30	VESTVÅGØY KOMMUNE / LEKNES
10:40 – 11:00	BRØNNØY KOMMUNE / BRØNNØYSUND
11:00 – 11:20	VEFSN KOMMUNE / MOSJØEN
11:30 – 11:50	FAUSKE KOMMUNE / FAUSKE
12:00	Lunsj
12:45 – 13:05	BODØ KOMMUNE / BODØ

FAGLIG RÅD

Engasjert av Nordland fylkeskommune og skal bidra inn i det regionale planarbeidet gjennom å:

- 🎯 Gi innspill til fylkeskommunen og de ti byene om relevante problemstillinger og tema i forbindelse med de pågående arbeidet med regional plan for by- og regionsenterpolitikk.
- 🎯 Delta i workshop og seminarer i regi av fylkeskommunen og/eller kommunene, samlet eller enkeltvis.
- 🎯 Utarbeide en midtveisrapport i juni 2016 og en sluttrapport innen utgangen av 2016.

OM BYUTVIKLING VET VI AT:

- ⊙ En stadig større andel av befolkningen bosetter seg i byer og tettsteder.
- ⊙ Byen er utviklingssted for kompetanse og tiltrekker seg kompetent arbeidskraft.
- ⊙ Varehandel, servicenæringer, kulturtilbud og administrasjon er andre viktige by- og sentrumsfunksjoner.
- ⊙ Samferdselsløsninger innad i byene og i byenes omland baseres i økende grad på kollektivtrafikk og gang/sykkel.
- ⊙ Egenart, attraktivitet og kvalitet blir stadig viktigere begrep i bypolitikken.
- ⊙ Byen og samhandling mellom byene og regionene regnes som den viktigste utviklingsmotoren for å skape sterke regioner.
- ⊙ + + +

**HVORDAN SKAL
NORDLANDSBYENE
TA UT DETTE
POTENSIALET?**

OM NORDLANDSBYENE VET VI AT:

- ⊙ Nordland har en svak befolkningsutvikling, spesielt yngre.
- ⊙ Sysselsettingsveksten ligger langt under landsgjennomsnittet.
- ⊙ Stort frafall i videregående skole, spesielt yrkesfag.
- ⊙ Relativ svak beholdning av arbeidskraft med høyere utdanning.
- ⊙ Stor avstand mellom regionsentra.
- ⊙ Flere større samferdselsprosjekter i Nordland.
- ⊙ Investeringer i Nord-Norge rettes i hovedsak mot bolig og offshore.
- ⊙ Stor andel av næringslivet er filialer, med eksterne eiere og hovedkontor.

OM NORDLANDSBYENE VET VI AT:

- ⊙ Utenlands innvandring vesentlig faktor for å holde folketallet oppe.
- ⊙ Klimaendring og – tilpasning en av de viktigste utfordringene.
- ⊙ Utvikling i den digitale verden utfordrer og skaper muligheter.
- ⊙ **Meget stort potensiale innen reiseliv, mineral- og bergverk, fornybar energi, sjøfart, sjømat, handel mv.**
- ⊙ + + +

**HVORDAN SKAL
NORDLANDSBYENE LØSE
UTFORDRINGENE OG
IMØTEKOMME
MULIGHETENE?**

Det finnes i dag store mengder av konkrete faglige råd for utvikling av byer og tettsteder, både internasjonalt, nasjonalt og regionalt.

Felles for gjennomføring av disse er kompetanse og ressurser til å sikre:

- ⦿ Oppdaterte planer.
- ⦿ Et handlekraftig oppfølgings- og gjennomføringsapparat.

Realiteten: Et flertall av bykommunene i Nordland styrer i dag etter relativt gamle planer og det er svært begrenset med nye planvedtak (2015).

Faglig råd for bypolitikk
i Nordland

Naturlig
leveranse

Faglige råd
(fysiske, konkrete)

Faglig råd for bypolitikk
i Nordland

Bevege prosessen:
FRA GODE RÅD TIL HANDLING!

Naturlig
leveranse

Faglige råd
(fysiske, konkrete)

Faglig råd for bypolitikk
i Nordland

Bevege prosessen:
FRA GODE RÅD TIL HANDLING!

Naturlig
leveranse

Faglige råd
(fysiske, konkrete)

Svakeste ledd =

- ⊙ misforholdet mellom oppgavenes mengde og kompleksitet vs. byenes tilgjengelige ressurser og kompetanse.
- ⊙ samhandlingen mellom aktørene uteblir eller halter i mangel på felles drivkraft.

Faglig råd utfordrer staten, fylkeskommunen, bykommunene, næringslivet, utdanningsinstitusjonene og andre byutviklingsaktører til å utvikle og etablere:

NORDLANDSMODELLEN

- ◎ I hele bildet av utfordringer og muligheter er det spennende sammenhenger, der samordnet innsats på ett felt vil gi ringvirkninger også på andre og samlet løfte byene og regionen på tvers av sektorer.
- ◎ Og, ja! Det vil koste noe i kroner og i holdningsendring, men for aktører og i et større samfunnsregnskap er det betydelig mer kostbart å ikke omsette muligheter i reell utvikling.

Og husk:

**NORDLANDSMODELLEN
STARTER IKKE PÅ NULL,
DEN FOREDLER DET SOM
ALLEREDE FINNES!**

Strategisk mål:

NORDLANDSMODELLEN skal utgjøre en reell positiv forskjell i utviklingen av Nordlandsbyene, regionen og fylket som helhet.

Sterkere organisering mellom aktørene, mer samkjørt anvendelse av arbeidskraft og kompetanse og tilføring av nødvendige ressurser skal gjøre byene og regionen rustet til å omsette faglige råd til handling.

Hensikt:

- 🎯 Tilføre arbeidskapasitet og kompetanse (bedre anvendelse og nye midler).
- 🎯 Gjennomføringskraft for å oppnå konkrete resultater.
- 🎯 **Bygge merkevare som offensiv og innovativ region.**

Staten: Målrettet oppfølging av tidligere flerårige program, samt uttesting av modell med overføringsverdi til andre regioner.

ORGANISERING

BYPROSJEKTER

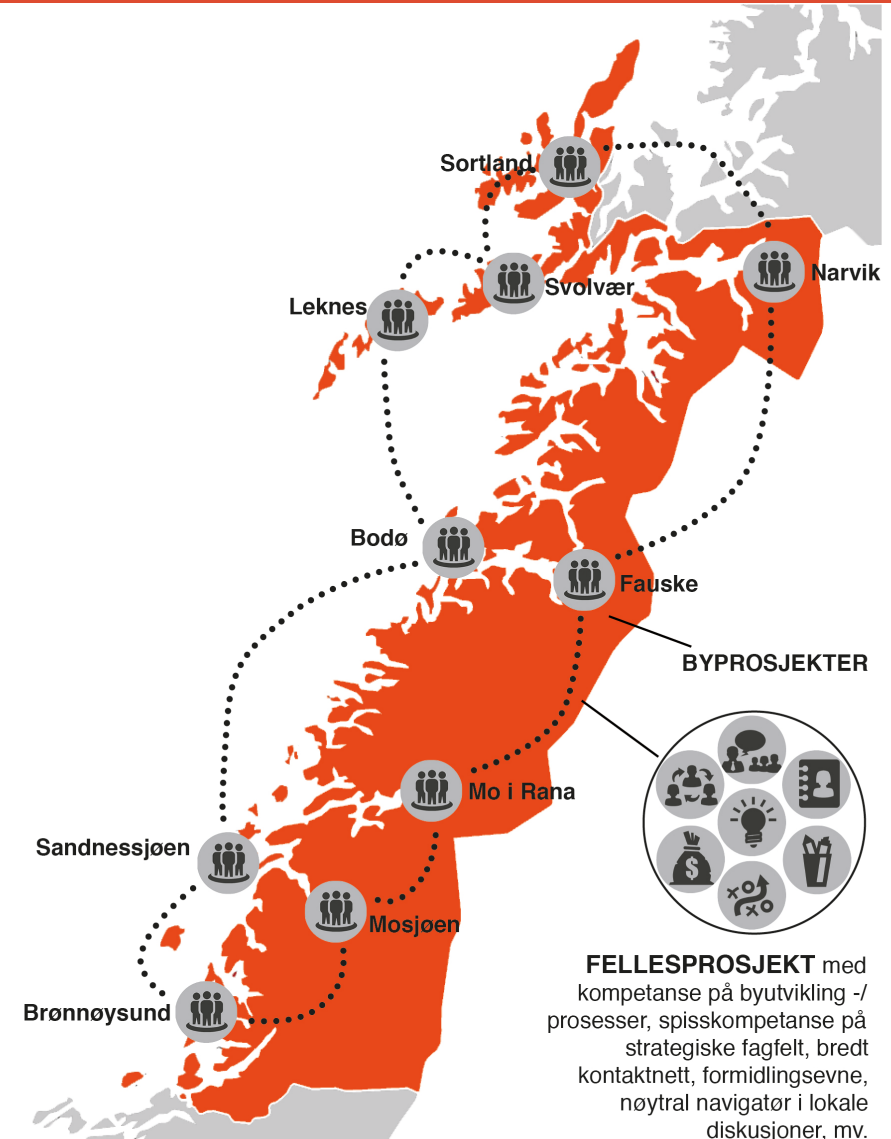
- 🕒 Lokalt utviklingsprosjekt
- 🕒 Tverrfaglig offentlig-privat deltagelse
- 🕒 Dedikerte ressurser
- 🕒 Hovedoppgave: Utarbeide strategiske sentrumsplaner.
- 🕒 Initiere og/eller delta i samarbeid på tvers.
- 🕒 Sammenfattes i kommuneplaner (areal- og samfunnsdel)

ORGANISERING

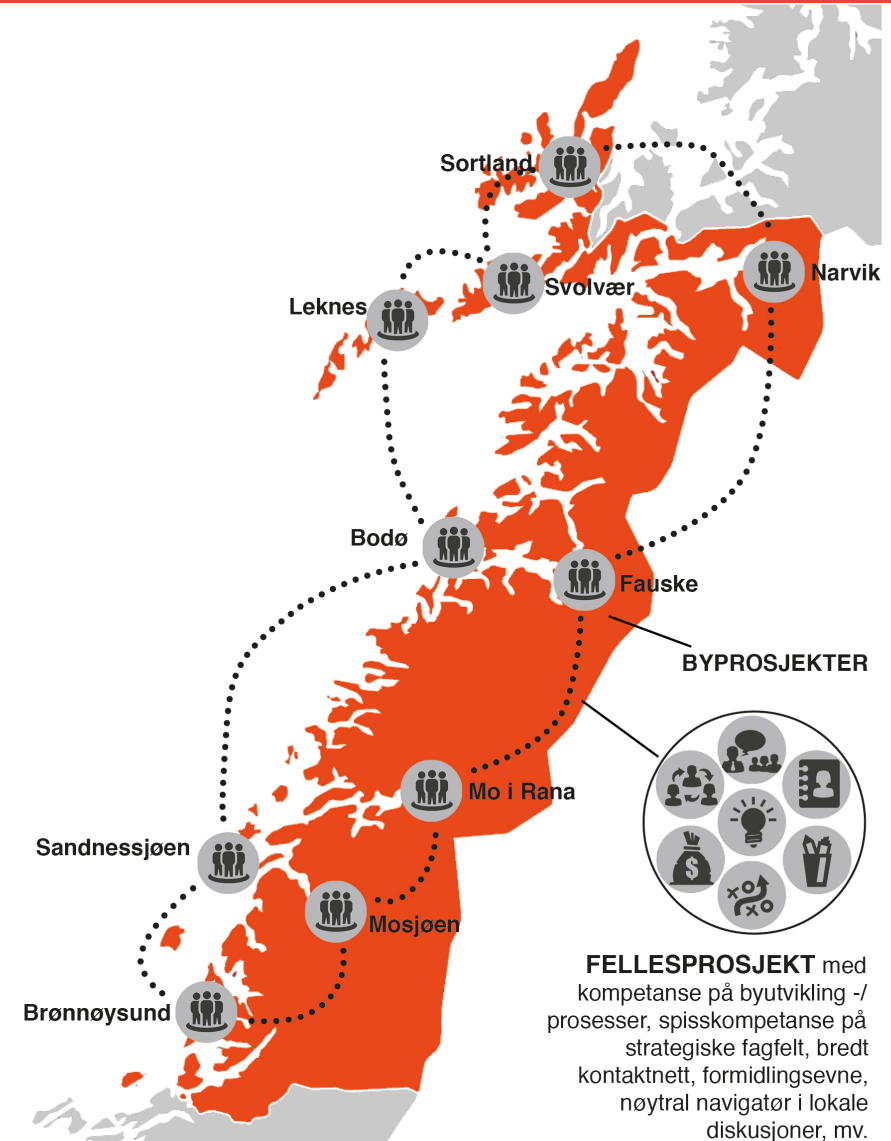
FELLESPROSJEKT

- Stilles til rådighet for byprosjektene
- Bemannes med fast nøkkelkompetanse (byutvikling og prosjektledelse)
- Trekker inn / disponerer tverrfaglig ekspertgruppe
- Ambulerer mellom byene etter en avtalt frekvens og i kritiske faser i arbeidene
- Arrangerer fellessamlinger /-prosjekter.
- Sikrer koordinering og informasjonsflyt

SUKSESSKRITERIER

- Byprosjektene må oppleve fellesprosjektet som en del av byprosjektene, ikke et selvstendig sentralisert prosjekt.
- Privat næringsliv (utviklere/utbyggere og andre lokale næringsdrivende) må oppleve satsningen som et likestilt felleseie med offentlig sektor.
- FoU-miljøene må gis en sentral rolle som styrker både utdanningen og byprosjektene.

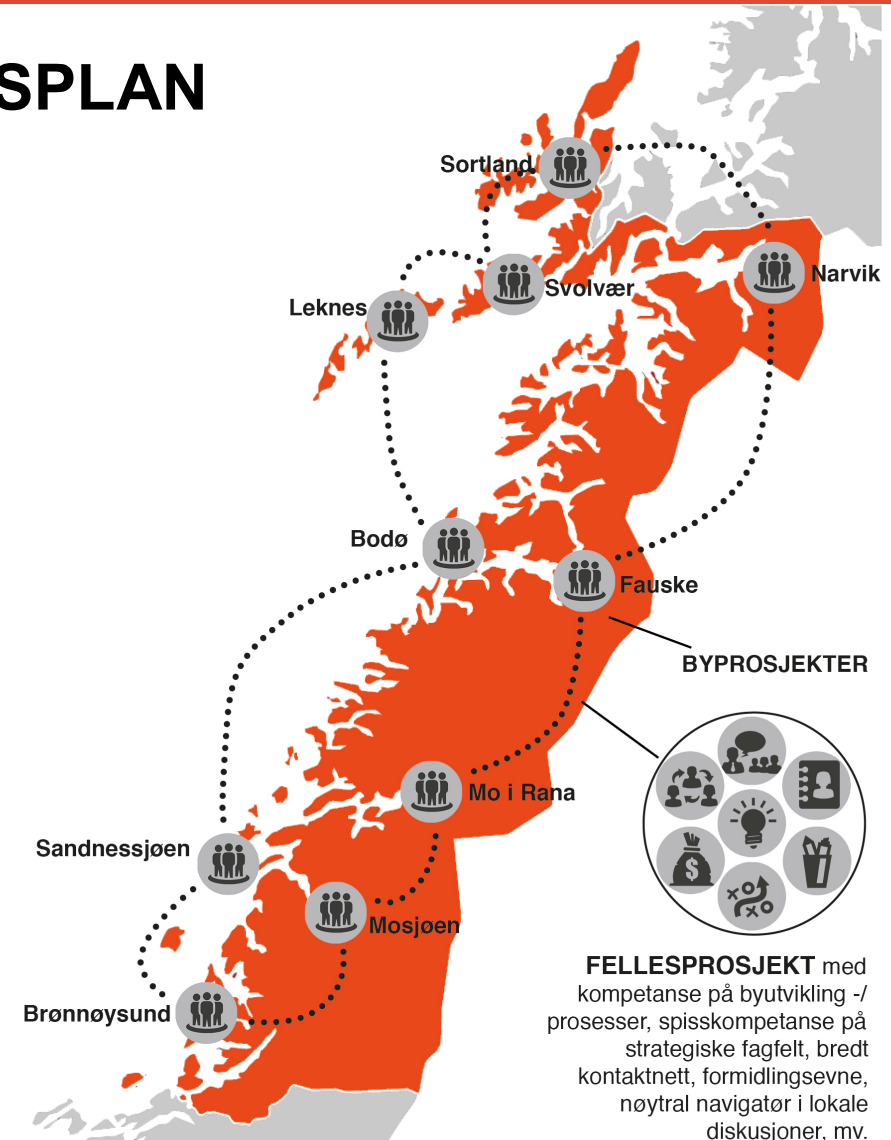
TENTATIVT BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN

BYPROSJEKTENE

- 🎯 Lokalt forpliktende avtaler om disponering av tilgjengelige ressurser.
- 🎯 Ca. 2 mill pr. år til hvert byprosjekt (stat / fylkeskommune)
- 🎯 Samlet ca. 20 mill tilført pr. år

FELLESPROSJEKTET

- 🎯 Disponering av tilgjengelig kompetanse
- 🎯 Tilført ca. 5 mill pr. år

ARBEIDET OMFATTER OGSÅ UTKAST TIL OPPGAVER OG MÅL FOR:

KOMPAKTE BYER

SØMLØST I NORD

BEDRIFTS- OG NÆRINGSUTVIKLING

KLIMA

KOMPETANSE

FRIVILLIG SEKTOR

INTEGRERING

SAMLET BEFOLKNINGSUTVIKLING

BEGREPER:

EFFEKT MÅL:

Beskrivelse av ønsket situasjon / status / gevinster

RESULTAT MÅL:

Konkrete mål på veien til ønsket effekt

HVA NÅ?

2016	August	Midtveisrapport
	September	Presentasjon og 'speed-dating' med byene
	Sept.-des.	Bearbeiding med ytterligere konkretisering og utdyping av deltema i NORDLANDSMODELLEN.
	Desember	Endelig rapport
-
2017	Avklaringer om interesse / deltagelse. Ved tilslutning: Budsjett- og finansierings-avklaringer, formalisering av avtaler mellom partene inkl. organisering, rekruttering og ansettelses/engasjement.	

HVA NÅ?

2018

Igangsetting og oppstart av konkrete oppgaver.

2019 Juli

Første hovedmilepæl / leveranse med evaluering mot resultatmål.

Desember

Oppdaterte strategi- og handlingsplaner, samkjørte med kommunenes og fylkeskommunens handlings- og økonomiplaner for kommende fireårsperiode.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

..... vi ser fram til tilbakemeldinger!